

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

**VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS**
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/20/3865

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	03.12.2020 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	22.10.2020 (registreeritud inspektsioonis 23.10.2020)
Teabevaldaja	Pärnu Linnavalitsus aadress: Suur-Sepa 16, 80098 Pärnu e-posti aadress: linnaavalitsus@parnu.ee
Teabevaldaja vastutava isik	linnasekretär
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik aadress: Xxx xx-xx, Xxxxxx e-posti aadress: xxxxxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 3 ja 4 haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;

2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 12.10.2020 esitatud teabenõue ja selgitada välja, kui palju võlaõiguslikke lepinguid füüsiliste isikutega on sõlmitud linnakantselei, Tõstamaa osavalla ja linnavalitsuse planeerimisosakonna poolt ning väljastada lepingud ulatuses, mis ei takista asutusele pandud ülesannete täitmist.

b) juhul kui Pärnu Linnavalitsus siiski leiab, et rohkem lepinguid ei ole võimalik vaide esitajale väljastada, siis põhjendada iga struktuuriüksuse osas, milles suur maht seisneb ja kuidas see takistab asutusele pandud ülesannete täitmist.

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtjaks 14. detsember 2020.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul

võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspeksioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

Sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 05.10.2020 esitas vaide esitaja Pärnu Linnavalitsusele teabenõude, milles soovis teabenõude punktis 2 võlaõiguslikke lepinguid erinevate struktuuriüksuste kaupa ulatuses, mis ei takista linnale pandud ülesannete täitmist.
2. 12.10.2020 keeldus Pärnu Linnavalitsus teabenõude täitmisest suure mahu tõttu, selgitades, et võlaõiguslikke lepinguid on suurusjärgus 250.
3. 12.10.2020 esitas vaide esitaja täiendava teabenõude paludes väljastada lepingud struktuuriüksuste osas, kus ilmselt on vähelepinguid ning kui ka see on koormav, siis kas ainult ühe või poole punkti osas.
4. 21.10.2020 väljastas teabevaldaja vaide esitajale 4 füüsiliste isikutega sõlmitud lepingut ning luges sellega teabenõude täidetuks.
5. Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ning esitas teabenõude mittenõuete kohase täitmise peale vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

05.10.2020 edastasin Pärnu Linnavalitsusele pöördumise mis koosnes teabenõudest ja selgitustaotlusest.

Pöördumise punktis 2 soovisin kellega on sõlmitud 2019 ja 2020 a võlaõiguslikud lepingud

2.1 linnakantselei struktuuriüksuses.

2.2 linna haridusosakonnas

2.3 Tõstamaa osavallakeskuses.

2.4 Audru osavallakeskuses.

2.5 Paikuse osavallakeskuses.

2.6 linnavalitsuse arenguteenistuses.

2.7 linnavalitsuse taristu-ja ehitusteenistuses.

2.8 linnavalitsuse planeerimisosakonnas

Kuna vaide esitajal ei olnud teada kas, kus ja kui palju võiks olla võlaõigusliku lepingu alusel töötajaid palusin täita punkt 2 osas mis ei oleks teabevaldajale koormav ja teatada millises osas jäi punkt 2 täitmata.

12.10.2020 nr 4.3-7/8489-1 vastuskirjaga ei täitnud Pärnu linnavalitsus teabenõude punkt 2 ka mitte osaliselt, kuna lepinguid olevat väga palju, enamus neist olevat juurdepääsupiirangutega ja lepingute väljaotsimine ja väljastamine olevat väga aja- ja ressursimahukas. Eeltoodust tulenevalt keeldus Pärnu linnavalitsus teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel. (et linnavalitsusel oleks lihtsam vastata olin varasemalt palunud edastada lihtsalt üks koonddokument võlaõiguslikest lepingutest (väljavõtte) mille edastamine olnuks nn "ühe kliki kaugusel" kuid linnavalitsus keeldus väljavõtte edastamisest)

Kuna vaide esitaja palus 05.10.2020 teabenõudes edastada (viidata) punktis 2 soovitud dokumendid ulatuses, mis ei takista linnavalitsuse ülesannete täitmist, siis ei olnud linnavalitsuse keeldumine (suure mahu tõttu) osalise teabenõude täitmisest õiguspärane.

12.10.2010 täpsustatud teabenõudes palus vaide esitaja uuesti edastada 05.10.2020 teabenõude punkt 2 palutud teave ainult osaliselt, näiteks ainult punktide 2.1, 2.3, 2.4, 2.8 osas. (kus eeldavalt võlaõiguslike lepinguid minimaalsemalt). Kui ka see on koormav (juhul kui ühe lepingu mahuks näiteks mitukümmend lehekülge) vähendada mahtu nii, et teabe väljastamine ei oleks koormav ega sunniks linnavalitsust oma tööd ümber korraldama.

21.10.2020 nr 4.3-7/8489-3 vastuskirjaga edastas Pärnu linnavalitsus ainult 4 lepingut, kokku 4 lehel (mis olevat punkt 2.4 täitmine füüsiliste isikute lepingute osas) kirjutades: arvestades, et oleme teabenõude täitnud osas, mis ei takistanud meile pandud ülesannete täitmist, loeme teabenõude vastatuks.

Vaide esitaja sellega ei nõustu ja leiab, et Pärnu linnavalitsus ei ole täitnud teabenõuet 05.10.2020 ja 12.10.2020 seadusega ettenähtud korras ja soovib selle 4 lepingu edastamisega allakirjutanut solvata ja alandada.

-Ei ole tõsiselt võetav, et Pärnu linnavalitsusel ei ole rohkema kui 4 lepingu (4 lehel) digitaalne edastamine oma tööd ümberkorraldamata võimalik, või et rohkemate dokumentide edastamine (neile viitamine dokumendiregistris) saaks olla linnavalitsusele koormav.

-Linnavalitsus ei põhjendanud miks edastati ainult need 4 lepingut füüsiliste isikutega ja kas nende 4 lepingu edastamisega on edastatud kogu punktis 2.4 palutud teave (ka juriidiliste isikute osas)

- Jäeb arusaamatuks, mille alusel on linnavalitsus asunud seisukohale, et iga punkti osas (2.1, 2.3, 2.4, 2.8) on tegemist suure mahuga kui linnavalitsus väidab, et ei tea ka ise kui palju täpselt on võlaõiguslike lepinguid kuna neid olevat dokumendiregistris keeruline leida, et ametnikud on neid registreerinud erinevate pealkirjadega. Eeltoodu viitab asutuse asjaajamise puudulikkusele, kui asutus ei suuda oma dokumendiregistris vajalikke dokumente leida. Pärnu

linnavalitsuse asjaajamise korras, mille tulemusel ei suudeta dokumente leida, ei anna alust ega õigust teabenõude täitmisest keeldumiseks (rohkema kui 4 dokumendi osas).

Leian, et Pärnu linnavalitsus on rikkunud vaide esitaja Põhiseadusest tuleneval õigust saada kohalikult omavalitsuselt avalikuks kasutamiseks mõeldud piiranguta teavet, soovitud ulatuses.

Lähtudes eespool toodust palun Andmekaitse Inspeksioonil kontrollida

1. Kas Pärnu Linnavalitsus on keeldunud vastuskirjaga 12.10.2020 nr 4.3-7/8489-1 õiguspäraselt teabenõude 05.10.2020 punkt 2 täitmisest ka osaliselt.

2. Kas Pärnu linnavalitsus on käitunud õiguspäraselt kui jättis teabenõude 05.10.2020 punkti 2 täitmata ka täpsustavas teabenõudes 12.10.2010 palutud punktide 2.1, 2.3, 2.4, 2.8 osas põhjendamata milles iga punkti osas suur maht seisneb mis takistas teabenõude täitmist iga punkti osas ja edastas ainult 4 dokumenti (4 lehel)

3. Kas on õiguspärane ja tõene, et Pärnu linnavalitsusel on rohkema kui 4 lepingu edastamine digitaalselt (või viitamine dokumendiregistris) kokku 4 lehel nii koormav, et takistab linnavalitsuse tööd?

4. kohustada Pärnu linnavalitsust täitma teabenõue 05.10.2020, täpsustav teabenõue 12.10.2010 punktide 2.1, 2.3, 2.4, 2.8 osas ja väljastama (viitama) palutud teave või põhjendada iga punkti osas milles seisneb selle suur maht ja miks ei saa selle punkti osas ka osaliselt dokumente väljastada või neile viidata.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Esitasite 04.11.2020 Pärnu Linnavalitsusele järelepärimise Erasiku vaide menetluses. Vastame esitatud küsimustele.

1. Vastuses vaide esitajale olete märkinud, et dokumentide registreerimisel ei tehta vahet, kas lepingu pooleks on füüsiline või juriidiline isik, kuid samas märgite, et Pärnu Linnavalitsuse ja füüsilisest isikust kolmandate isikute vahel on sõlmitud perioodil 2019-2020 suurusjärgus 250 võlaõiguslikku teenuse osutamise lepingut (sh käsunduslepingud). Millele tuginedes väidate, et füüsiliste isikutega on sõlmitud võlaõiguslikke lepinguid suurusjärgus 250, kui Teil ei ole võimalik teha vahet füüsiliste ja juriidiliste isikutega sõlmitud lepingutel?

Selleks, et hinnata, kui palju on füüsiliste isikutega sõlmitud teenuse osutamise lepinguid, vaadati, kui palju on konkreetse sarjas (sari 3-13.1, teenuse osutamise lepingud, sh töövõtja käsunduslepingud) registreeritud juurdepääsupiiranguga dokumente. Linnavalitsus ei ole vaide esitajale vastates väitnud, et füüsiliste isikutega sõlmitud lepingute leidmine dokumendiregistris oleks keerukas. Linnavalitsus on väitnud, et arvestades, et vaide esitaja soovitud lepinguid on umbes 250, on nende lepingute väljaotsimine ja väljastamine väga aja- ja ressursimahukas. Ligikaudse arvuga soovisime vaide esitajale näidata, milline on see lepingute hulk, mida ta soovib.

2. Kas dokumendiregistris on võimalik teha päringut eraldi võlaõiguslike lepingute osas?

Võlaõiguslikud teenuse osutamise lepingud on registreeritud sarjas 3-13.1 (nii juriidiliste isikute kui eraisikutega sõlmitud lepingud), muud liiki võlaõiguslikud lepingud (nt kasutuslepingud, müügilepingud jne) on registreeritud teistes sarjades. Dokumendiregistris on võimalik teha päringut sarja põhiselt.

3. Kui vaide esitajale ei olnud võimalik väljastada lepinguid struktuuriüksuste kaupa, siis miks

ei väljastatud lepinguid ulatuses, mis on näitaks otsinguga „Käsundusleping“ leitavad?

Linnavalitsus keeldus teabenõude täitmisest taotletava teabe suure mahu tõttu.

Lisame, et vaide esitaja või tema abikaasa on esitanud linnavalitsusele eelnevalt mitmel korral teabenõudeid, kus soovitakse konkreetseid teenuse osutamise lepinguid (u 10-20 tk korraga). Neil kordadel oleme soovitud lepingutes juurdepääsupiiranguga teabe kinni katnud ja lepingud edastanud.

4. Kas ja kuidas eelnimetatud otsinguga leitavad lepingud takistavad asutusele pandud ülesannete täitmist ning kuidas nimetatud juurdepääsupiirangutega lepingute väljaotsimine ja väljastamine on väga aja- ja ressursimahukas?

Kõik soovitud lepingud on juurdepääsupiiranguga ning nende väljastamiseks tuleb iga lepingut töödelda – leping välja otsida, printida, läbi lugeda, juurdepääsupiiranguga andmed kinni katta ja seejärel skaneerida. Kuna teabenõudega sooviti u 250 lepingut, nõuab linnavalitsuse hinnangul sellises hulgas lepingute väljastamine linnavalitsuse töökorralduse muutmist ja takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist.

5. Kui suure mahuga (mitu lehekülge) on inspeksioon poolt otsinguga „Käsundusleping“ leitud 30 lepingut, mis piirangut arvestades on eelduslikult sõlmitud füüsiliste isikutega?

16.11.2020 linnavalitsuse avalikust dokumendiregistrist päringule märksõnaga „Käsundusleping“ ja registreerimise ajavahemikuga 01.01.2019-16.11.2020 tuli vastuseks 240 kirjet. Kuna ei ole teada, millised lepingud tulid vastuseks AKI päringule, ei oska hinnata nende lepingute lehekülgede arvu.

6. Kuna vaide esitaja palus väljastada lepingud ulatuses, mis ei takista linnavalitsusele pandud ülesannete täitmist, siis miks ei olnud võimalik/peetud vajaduseks näiteks vaadata läbi mingi ajaperioodi (olenevalt lepingute hulgast kas 2, 3 või 6 kuud) lepingud ning ei väljastatud nende hulgast soovitud võlaõiguslikke lepinguid?

Vaide esitaja märkis oma 12.10.2020 pöördumises muuhulgas /.../Täitke punkt 2 (st 05.10.2020 teabenõude p 2) osas mis pole koormav nagu oli palutud. Näiteks esialgu punktide osas 2.1, 2.3, 2.4, 2.8 osas (kus väga vähe lepinguid), kui aga ka see on koormav siis võibolla ainult ühe või poole punkti osas/.../

Arvestades, et vaide esitaja palus täita teabenõude osas, mis pole koormav, edastas linnavalitsus 21.10.2020 vaide esitajale lepingud Audru osavallakeskusele teenust osutanud/osutavate isikute kohta. Audru osavallakeskus valiti põhjusel, et vaide esitaja on Audrust pärit ja varem on teda huvitanud pigem Audru (osa)valla teemad.

Kuna vaide esitaja on palunud lepinguid struktuuriüksuste kaupa ja ka täiendavas pöördumises palus valida struktuuriüksus(ed), mille osas ei ole teabenõude täitmine koormav, valiti teabenõude täitmisel sama jaotus (st struktuuriüksus), mitte ajaperiood (näiteks 2, 3 või 6 kuud).

Samas 21.10.2020 vastuses juhtis linnavalitsus vaide esitaja tähelepanu, et kui tal on soov saada teavet konkreetse(te) lepingu(te) kohta, võiks ta seda täpsustada, et saaksime teda huvitava(d) lepingu(d) edastada.

19.11.2020 tegi Andmekaitse Inspektsioon Pärnu Linnavalitsusele täiendava järelepärimise, mille osas selgitas linnavalitsus järgmist:

Esitasite 19.11.2020 täiendava järelepärimise seoses Erasiku vaidega.

Esmalt selgitame, kuidas Pärnu Linnavalitsus sai aru vaide esitaja esitatud teabenõudest.

05.10.2020 vaide esitaja poolt esitatud teabenõude punkt 2 oli järgmises sõnastuses: 2. Soovin teada kes nimeliselt töötavad/töötasid (perioodil 2019 ja 2020 a) võlaõigusliku lepingu alusel (lepingud palun edastada osas mis piirangut ei sisalda) /.../ ning märgitud oli alapunktidena 8 linnavalitsuse struktuuriüksust, mille osas teavet sooviti.

Enne vaadeldava teabenõude esitamist oli vaide esitaja abikaasa Erasik II Pärnu Linnavalitsuselt teabenõude korras soovinud 31 erineval raamatupidamiskontol kajastatud tehingute väljavõtteid perioodil 2019 ja 2020. Muuhulgas oli loetelus konto „500500 Töötasud võlaõiguslike lepingute alusel“. Pärnu Linnavalitsuse 29.09.2020 kirjaga nr 4.3-7/7731-3 vastati Erasiku II teabenõudele.¹ Teabenõudjale selgitati vastuses, et töötasu arvestust (sh tasud võlaõiguslike lepingute alusel füüsilistele isikutele) puudutavas osas ei ole võimalik raamatupidamiskontode kaupa teavet nimeliselt väljastada. Raamatupidamisprogrammi väljavõtetel on teave töötasu arvestust (sh tasud võlaõiguslike lepingute alusel füüsilistele isikutele) puudutavas osas linnavalitsuse struktuuriüksuste ja linnavalitsuse hallatavate asutuste kaupa. Konto 500500 (so töötasud võlaõiguslike lepingute alusel) väljavõte linnavalitsuse struktuuriüksuste ja linnavalitsuse hallatavate asutuste kaupa oli esitatud lisas 30.

Mõned päevad pärast Erasiku II raamatupidamiskontode väljavõtete saatmist esitab tema abikaasa Erasik linnavalitsusele teabenõude, mille esimeses punktis soovib teavet kuuelt erinevalt isikult (FIE Piret Peebo, OÜ Legimus, Advokaadibüroo Kaevando&Partnerid OÜ, Õigusteenu büroo, Munga Õigusbüroo, MTÜ Pesapuu) teenuste ostmise kohta, kusjuures kõikidelt nendelt isikutelt ostetud teenuste eest tasumine oli kajastatud raamatupidamiskontol 550050 (juriidilised teenused), ning teises punktis soovis teada, kes nimeliselt töötavad/töötasid 2019 ja 2020 linnavalitsuse struktuuriüksustes võlaõigusliku lepingu alusel.

Järeldasime esitatud teabenõudest, et vaide esitaja ja tema abikaasa pöördumised on omavahel seotud. Pärast seda kui Erasikule II keelduti teabenõude korras väljastamast raamatupidamiskonto 500500 (töötasud võlaõiguslike lepingute alusel) väljavõtet nimeliselt, esitas tema abikaasa Erasik teabenõude teisiti sõnastatuna (/.../kes nimeliselt töötavad/töötasid (perioodil 2019 ja 2020 a) võlaõigusliku lepingu alusel/.../). Lähtusime teabenõude täitmisel sellest, et vaide esitaja soovis infot lepingute kohta, mille alusel makstud tasu on kajastatud raamatupidamiskontol 500500. Arvestades, et raamatupidamiskontol 500500 kajastatakse füüsilistele isikutele võlaõigusliku lepingu alusel makstud tasu, järeldasime, et vaide esitaja soovis just nimelt füüsiliste isikutega sõlmitud lepinguid mitte juriidiliste isikutega sõlmitud teenuse osutamise lepinguid.

Lisaks palute selgitada, miks sarnaselt Audru osavallakeskuse lepingutega ei olnud võimalik leida Tõstamaa ja Paikuse osavalla eelarvetest töötasude maksmist võlaõiguslike lepingute alusel ning selle kaudu küsitud lepinguid. Vaide esitaja palus oma 12.10.2020 pöördumises

¹ Erasiku II teabenõue ja selle järgnev kirjavahetus on leitav Pärnu Linnavalitsuse avalikust dokumendiregistrist (päringuga 4.3-7/7731), kuna Erasik II on linnavalitsuselt palunud tema kirjadele ja vastustele AVTS § 35 lg 1 p 12 alusel juurdepääsupiirangut mitte seada

täita teabenõude osas, mis pole koormav. Linnavalitsusel oli endal õigus hinnata, mis osas teabe väljastamine ei ole üleliia koormav ning otsustas välja selgitada ja edastada lepingud Audru osavallakeskuse kohta. Samamoodi nagu selgitati välja Audru osavallakeskuse lepingud, on võimalik välja selgitada ja leida muude struktuuriüksuste lepingud.

Lepingute väljaselgitamiseks tuleb palgaprogrammist vastava struktuuriüksuse alt otsida isikud, kellele makstud tasu on arvestatud kontol 500500. Seejuures ei ole võimalik teostada päringut vastava raamatupidamiskonto kaudu. Palgaprogrammist saab struktuuriüksuse kaupa teada kõik isikud, kellele on määratud perioodil väljamakseid tehtud, päringu vastuses on võimalik näha, mis liiki väljamaksetega on tegemist olnud. Kui isik on teada, on võimalik dokumendiregistrist üles otsida soovitud leping

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele ja teabenõude esitamine

AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave, mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

AvTS § 6 sätestab, et teabenõue on teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Seega puudutab teabenõue asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist. Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid. Samuti näiteks väljavõtteid mingist andmekogust või andmestikust. Seda eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu – sh teha uusi arvutusi. Eeltoodust tulenevalt on küsitav, kas seadusandja mõte on teabenõuete esitamisel olnud võimaldada massilist dokumentide välja küsimist mitme aasta lõikes. Asutuse tegevuse üle kontrolli teostamiseks on seadusandja näinud ette teised võimalused nagu näiteks revisjonikomisjoni, kelle on õigus/kohustus kontrollida omavalitsuse majandustegevust.

Seega tuleb ka teabenõudjatel oma õigust, küsida asutuse valduses olevat teavet, kasutada vastutustundlikult ning sõnastada oma teabenõuded võimalikult täpselt, et need oleksid üheselt arusaadavad ja neid oleks võimalik lihtsalt täita ja need ei koormaks ülemääraselt teabevaldajaid teabenõuete täitmisel.

05.10.2020 teabenõudele vastamine

05.10.2020 esitas vaide esitaja pöördumise, mis sisaldas nii selgitustaotlust kui teabenõuet. Teabenõude punktis 1 palus vaide esitaja edastada alltoodud teenuse osutamise lepingud (koos lisade, muudatuste ja täiendustega või neile viidata) samuti edastada (viidata) lepingu aluseks olnud hankedokumendid.

1.1 FIE Piret Peebo

1.2 OÜ Legimus

1.3 Advokaadibüroo Kaevando&Partnerid OÜ

1.4 Õigusteenuste büroo

1.5 Munga Õigusbüroo

1.6 MTÜ Pesapuu

Teabenõude punktis 2 soovis vaide esitaja teada kes nimeliselt töötavad/töötasid (perioodil 2019 ja 2020 a) võlaõigusliku lepingu alusel (lepingud palun edastada osas mis piirangut ei sisalda)

2.1 linnakantselei struktuuriüksuses.

2.2 linna haridusosakonnas

2.3 Tõstamaa osavallakeskuses.

2.4 Audru osavallakeskuses.

2.5 Paikuse osavallakeskuses.

2.6 linnavalitsuse arenguteenistuses.

2.7 linnavalitsuse taristu-ja ehitusteenistuses.

2.8 linnavalitsuse planeerimisosakonnas. Kui mõnel juhul (punktid 2.1- 2.8) võlaõigusliku lepingu alusel töötajaid küsitud perioodil ei olnud keelduda selle punkti osas teabenõude täitmisest ja põhjendada keeldumist.

Vaides märgib aga vaide esitaja, et 05.10.2020 teabenõude punktis 2 soovis ta teavet kellega on sõlmitud võlaõiguslikud lepingud. Samas 05.10.2020 teabenõude punktis 2 on vaide esitaja märkinud järgmist: „*Soovin teada kes nimeliselt töötavad/töötasid (perioodil 2019 ja 2020a) võlaõigusliku lepingu alusel (lepingud palun edastada osas, mis piirangut ei sisalda)*“. Seega ei ole vaides märgitud teabenõude sisu täpne ning on laiem kui teabenõudes esitatud teabe saamise soov.

Vaides märgitud teabenõude sisust võib tõepoolest aru saada, et vaide esitaja sooviks oli saada kõiki nii füüsiliste kui juriidiliste isikutega sõlmitud võlaõiguslikke lepinguid, kuid kuna teabenõudes sooviti isikuid nimeliselt, siis saab inspektsioon vaide esitaja teabenõudest aru selliselt, et vaide esitaja sooviks oli saada ainult füüsiliste isikutega sõlmitud lepinguid. Et ka Pärnu Linnavalitsus sai vaide esitaja teabenõudest sarnaselt aru, nähtub ka linnavalitsuse poolt antud selgitustest. Kuna teabenõudele vastatakse nii nagu sellest on võimalik aru saada, siis lähtub inspektsioon vaide lahendamisel sellest nagu linnavalitsus teabenõudest aru sai.

Kuna teabenõudes soovitud teabe/lepingute hulka vaadatakse tervikuna, mitte punktide kaupa eraldi, siis nõustun, et sellise hulga dokumentide läbivaatamise puhul on tegemist suure mahuga, mis takistab asutusele pandud ülesannete täitmist. Siinjuures tuleb vaide esitajal arvestada ka sellega, et asutusel tuleb tegeleda ka teiste teabenõuete ja selgitustaotlustega ja muude ülesannete täitmisega.

Vastuses teabenõudele juhatas Pärnu Linnavalitsus teabenõude punkti 1 täitmisel vaide esitaja avalikustatud teabe juurde, mille osas ka vaidlus puudub ning keeldus teabenõude punkti 2 osas suure mahu tõttu teabenõude täitmisest, selgitades, et *Pärnu Linnavalitsuse ja füüsilisest isikust kolmandate isikute vahel on sõlmitud perioodil 2019-2020 suurusjärgus 250 võlaõiguslikku teenuse osutamise lepingut (sh käsunduslepingud). Kuna dokumentide registreerimisel ei tehta vahet, kas lepingu pooleks on füüsiline või juriidiline isik, ei ole võimalik täpset arvu öelda.*

Siinkohal pean vajalikuks märkida, et arvestades vaide esitaja dokumendiregistri kasutamise oskust, oli vaide esitajal endal ka võimalik teha näiteks otsinguga päring „Käsundusleping“, mis annab 2019-2020 aasta osas sõlmitud lepingute arvu, mis on tõepoolest suurusjärgus 250. Lisaks pean vajalikuks märkida, et inspektsiooni poolt tehtud päring, mis andis vasteks 30 lepingut oli tehtud ainult kehtivate lepingute osas.

Vastuses Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimisele on linnavalitsus selgitanud, *selleks, et hinnata, kui palju on füüsiliste isikutega sõlmitud teenuse osutamise lepinguid, vaadati, kui palju on konkreetses sarjas (sari 3-13.1, teenuse osutamise lepingud, sh töövõtu- ja käsunduslepingud) registreeritud juurdepääsupiiranguga dokumente. Linnavalitsus ei ole vaide esitajale vastates väitnud, et füüsiliste isikutega sõlmitud lepingute leidmine dokumendiregistrist oleks keerukas. Linnavalitsus on väitnud, et arvestades, et vaide esitaja soovitud lepinguid on umbes 250, on nende lepingute väljaotsimine ja väljastamine väga aja- ja ressursimahukas. Ligikaudse arvuga soovisime vaide esitajale näidata, milline on see lepingute hulk, mida ta soovib.*

Samuti selgitas linnavalitsus, et *enamik neist lepingutest on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks ja neile on kehtestatud juurdepääsupiirangud avaliku teabe seaduse § 35 lõikes 1 punktis 12 toodud alustel (enamasti põhjusel, et lepingud sisaldavad lepingupoole elukohta ja kontaktandmeid), mistõttu ei ole neile avaliku dokumendiregistri kaudu otse juurdepääsu võimalik tagada.*

Eeltoodust tulenevalt, kui vaide esitajat ei olnud võimalik juhatada avalikustatud teabe juurde ning teabenõude täitmiseks oli vaja kõik lepingud (suurusjärgus 250) läbi vaadata ja piiranguga teave kinni katta, siis nõustub Andmekaitse Inspektsioon Pärnu Linnavalitsusega selles, et ligikaudu 250 lepingu läbi vaatamine ja vajadusel piiranguga teave kinni katmise ja teabe väljastamise puhul on tegemist suure mahuga, mis võimaldab teabenõude täitmisest keeldumist. Küll aga tuleb vaide esitajaga nõustuda selles, et Pärnu Linnavalitsus ei ole põhjendanud, miks ta ei väljastanud teabenõude punktis 2 küsitud lepinguid ulatuses, mis takista linnavalitsusele pandud ülesannete täitmist. Ehk siis keeldumist ei ole nõuetekohaselt põhjendatud.

12.10.2020 teabenõudele vastamine

12.10.2020 esitas vaide esitaja Pärnu linnavalitsusele täiendava teabenõude, milles palus täita teabenõude *punkt 2 osas, mis pole koormav nagu oli palutud. Näiteks esialgu punktide osas 2.1, 2.3, 2.4, 2.8 osas (kus väga vähe lepinguid), kui aga ka see on koormav siis võibolla ainult ühe või poole punkti osas. Seega on 12.10.2020 teabenõude esemeks ainult teabenõude punktides 2.1, 2.3, 2.4 ja 2.8 struktuuriüksuste poolt füüsiliste isikutega sõlmitud võlaõiguslike lepingute väljastamine.*

Vastusest inspektsiooni järelepärimisele võib aru saada, et Pärnu linnavalitsus sai vaide esitaja teabenõudest aru sellist, vaide esitaja jättis linnavalitsuse otsustada, mis ulatuses ta teabenõude täidab, sh kas või ühe punkti osas. Eeltooduga siiski üheselt nõustuda ei saa. Linnavalitsus on jätnud tähelepanuta selle, et ühe või poole punkti osas palus vaide esitaja teabenõude täita juhul, kui mitme punkti osas täitmine oleks suure mahtu tõttu koormav. Antud juhul aga ei nähtu teabenõude vastusest, milles seisneb suur maht teiste punktide osas teabe väljastamisest keeldumisel, sh kas on lepinguid palju või on lepingute hulga välja selgitamine töömahukas. Siinkohal juhin vaide esitaja tähelepanu siiski sellele, et teabenõudja ei saa teabenõudega nõuda enda poolt soovitud kujul (näiteks struktuuriüksuste kaupa) teabe väljastamist, juhul kui teabevaldajal ei ole võimalik sellisel kujul väljavõtet teha.

Vastuses Andmekaitse Inspektsioonile järelepärimisel on linnavalitsus selgitanud, et *lepingute välja selgitamiseks tuleb palgaprogrammist vastava struktuuriüksuse alt otsida isikud, kellele makstud tasu on arvestatud kontol 500500. Seejuures ei ole võimalik teostada päringut vastava raamatupidamiskonto kaudu. Palgaprogrammist saab struktuuriüksuse kaupa teada kõik isikud, kellele on määratud perioodil väljamakseid tehtud, päringu vastuses on võimalik näha,*

mis liiki väljamaksetega on tegemist olnud. Kui isik on teada, on võimalik dokumendiregistrist üles otsida soovitud leping.

Eeltoodust saab inspeksioon aru selliselt, et linnavalitsusel on võimalik palgaprogrammist teha väljavõtteid struktuuriüksuste kaupa ja leida sealt isikud kellele on makstud tasu võlaõigusliku lepingu alusel ning leida nime järgi dokumendiregistrist ka vastav leping. Seega on linnavalitsusel võimalik tuvastada kui palju lepinguid on mingi struktuuriüksuse poolt sõlmitud. Inspeksiooni hinnangul ei ole füüsiliste isikutega sõlmitud lepingute välja selgitamine nii töömahukas, mis takistaks asutusele pandud ülesannete täitmist. Seda enam, et teabenõuetele vastamine on asutusele seadusega pandud ülesanne. Juhul kui lepinguid on palju ja ka sel viisil lepingute välja selgitamine on aeganõudev, siis oli linnavalitsusel võimalus tulenevalt AvTS §-st 19 pikendada teabenõudele vastamise tähtaega 15 tööpäevani.

Antud juhul ei nähtu, et linnavalitsus oleks teabenõudele vastamise käigus üldse välja selgitanud kui palju on üks või teine struktuuriüksus sõlminud füüsiliste isikutega lepinguid (v.a Audru osavald). Seega jääb arusaamatuks, millele tuginedes leiab Pärnu linnavalitsus, et linnakantselei, Tõstamaa osavalla ja linnavalitsuse planeerimisosakonnaga sõlmitud lepingute väljastamine takistab asutusele pandud ülesannete täitmist. Siinkohal pean vajalikuks märkida, et tulenevalt AvTS 25 lg-st 2 tuleb ka paber kandjal teabe väljastamise korral 20 lehekülge väljastada tasuta ehk seda ei saa kindlasti lugeda suureks mahuks.

Eeltoodust tulenevalt tuleb Pärnu Linnavalitsusel välja selgitada kui palju võlaõiguslikke lepinguid füüsiliste isikutega on sõlmitud linnakantselei, Tõstamaa osavalla ja linnavalitsuse planeerimisosakonna poolt ning väljastada lepingud ulatuses, mis ei takista asutusele pandud ülesannete täitmist. Juhul kui Pärnu Linnavalitsus siiski leiab, et rohkem lepinguid ei ole võimalik vaide esitajale väljastada, siis põhjendada iga struktuuriüksuse osas, milles suur maht seisneb ja kuidas see takistab asutusele pandud ülesannete täitmist.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

jurist

peadirektori volitusel